

Eisen mbo-certificaat

Zorgdragen voor het ondersteuningsproces in de maatschappelijke zorg

Code

C0108

Geldig vanaf

22-10-2022

Het mbo-certificaat is verbonden aan beroepsgerichte onderdelen van de kwalificatie:

Begeleider maatschappelijke zorg (Crebonr 25780, Niveau 3)

Bijlage bij het kwalificatiedossier:

Maatschappelijke Zorg (Gewijzigd 2022) (Crebonr 23312)

1. Algemene informatie

C1: Zorgdragen voor het ondersteuningsproces in de maatschappelijke zorg

Indicatie studielast:

720

Beroepsvereisten

Nee

Toelichting

- Indien in een kerntaaktitel tussen haakjes (deels) staat, betekent dit dat uit de kerntaak van de kwalificatie waar het certificaat uit is voortgekomen, een selectie van werkprocessen is gemaakt, maar dat de kerntaaktitel gehandhaafd blijft.

- Indien in een kerntaak (en in de onderliggende werkprocessen) wordt gesproken van een beginnend beroepsbeoefenaar of een specifieke beroepsbeoefenaar, dient 'certificaathouder' te worden gelezen.

Beschrijving

Na het behalen van dit certificaat kan de certificaathouder zorgdragen voor het ondersteuningsproces. De certificaathouder kan ondersteuningsvragen van de cliënt inventariseren, samenwerken en werkzaamheden afstemmen. Daarnaast kan hij/zij de geboden ondersteuning en zorg evalueren.

Scholingsbehoefte/Landelijke herkenbaarheid

De landelijke prognoses wat betreft het aantal toekomstige vacatures in de zorg leidt tot brede, creatieve werving van nieuwe medewerkers en activiteiten gericht op behoud van huidige medewerkers. Dit gegeven is landelijk door VGN (gehandicaptenzorg) en Actiz (ouderenzorg) onderkend, alsmede door de Tweede Kamer opgepakt en omgezet in moties die Leven Lang Ontwikkelen structureel gaan borgen. Door dit beroepsgerichte onderdeel van de kwalificatie 'Begeleider maatschappelijke zorg' in te zetten kunnen medewerkers en zij-instromers een specifieke scholing gericht op ondersteunen en begeleiden van de dagelijkse activiteiten volgen. De inhoud is gericht op kennis en vaardigheden die nodig zijn om ondersteunende werkzaamheden voor te bereiden, uit te voeren en te evalueren. Deze werkzaamheden zijn een onmisbare schakel in de zorg voor een cliënt of bewoner. Beroepsbeoefenaren kunnen met deze werkzaamheden zorgmedewerkers ondersteunen en zo bijdragen aan een verlichting van de werkdruk. Door het aanbieden van dit certificaat komen er meer zij-instromers, blijven de huidige medewerkers gemotiveerd, zijn ze voldoende vakbekwaam, zijn er ontwikkelingsmogelijkheden en wordt het werkplezier van medewerkers vergroot.

Zelfstandige betekenis

Na het volgen van dit certificaat is de medewerker direct inzetbaar in het werkveld zorg en welzijn voor het zorgdragen voor het ondersteuningsproces: het inventariseren van ondersteuningsvragen, het afstemmen van de ondersteuning en het evalueren van de ondersteuning met alle betrokkenen. Door het professioneel uitvoeren van de bijbehorende taken kan de medewerker een belangrijke bijdrage leveren aan het borgen van de kwaliteit en continuïteit van de zorg, de eenduidigheid bij en samenwerking met collega's en de evaluatie van de hulpverlening.

Doelgroep

Het scholingstraject is gericht op zorg en welzijn medewerkers en zij-instromers die zich verder willen ontwikkelen. Het gaat om mensen die interesse hebben in het achterhalen van de ondersteuningsbehoefte van cliënten en het afstemmen en evalueren van de ondersteuning en dit graag willen leren.

Onderdeel van kwalificatie

Maatschappelijke Zorg (Gewijzigd 2022)
Begeleider maatschappelijke zorg 25780

2. Inhoud eisen mbo-certificaat

Kerntaak kwalificatie	Kerntaak certificaat
Bieden van ondersteunende, activerende begeleiding en zorg, B1-K1	Inventariseert en evalueert de ondersteuning , C1-K1
Werkprocessen kwalificatie	Werkprocessen certificaat
Inventariseert ondersteuningsvragen van de cliënt , B1-K1-W1	Inventariseert ondersteuningsvragen van de cliënt , C1-K1-W1
Werkt samen en stemt de werkzaamheden af , B1-K1-W7	Werkt samen en stemt de werkzaamheden af , C1-K1-W2
Evalueert de geboden ondersteuning en zorg , B1-K1-W8	Evalueert de geboden ondersteuning en zorg , C1-K1-W3

3. Uitwerking

C1-K1: Inventariseert en evalueert de ondersteuning

Complexiteit

De beginnend beroepsbeoefenaar beschikt over kennis en vaardigheden om de individuele cliënt en/of groepen cliënten en/of naastbetrokkenen vraaggericht ondersteuning te bieden om met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren. Hij/zij gaat in zijn/haar werk uit van de behoeften, mogelijkheden en kracht van cliënten en naastbetrokkenen*. Hij/zij maakt gebruik van haar kennis van de doelgroepen, zoals kennis van ziektebeelden, handicaps en gedragsproblemen, en combineert deze met specifieke vaardigheden zoals begeleidingsmethodieken, interventietechnieken en methodisch handelen. Door de combinatie van kennis en vaardigheden sluit zijn/haar ondersteuning zoveel mogelijk aan bij de wensen, behoeften en mogelijkheden van de cliënt(en) en werkt hij/zij samen met de cliënt(en) aan het behouden of versterken van de zelfredzaamheid, eigen regie en participatie. Hij/zij levert een bijdrage aan de totale zorg rondom de cliënt. Hiervoor werkt hij/zij samen met naastbetrokkenen, vrijwilligers, collega's en betrokken disciplines/instanties.

Als de beginnend beroepsbeoefenaar zijn/haar werk niet goed doet of kan doen, is er op verschillende terreinen kans op schade of aantasting van het welzijn van zowel cliënten als zichzelf en collega's, zoals voor de gezondheid, veiligheid en kwaliteit van bestaan.

*De term naastbetrokkenen wordt gebruikt voor mantelzorgers, ouders, verzorgers, familie, vrienden, verwanten, wettelijke vertegenwoordigers, het sociale netwerk, het cliëntensysteem en directe naasten.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar is verantwoordelijk voor zijn/haar eigen werkzaamheden. Hij/zij gaat voor zijn/haar werk uit van het ondersteuningsplan van de cliënt, maar hij/zij kan hier in overleg met de cliënt en naastbetrokkenen van afwijken als hij/zij dat gelet op het belang van de cliënt gerechtvaardigd of noodzakelijk acht. Hij/zij onderkent knelpunten tijdens zijn/haar werkzaamheden. Relevante informatie geeft hij/zij door aan zijn/haar leidinggevende, (multidisciplinair) team en/of collega's.

Vakkennis en vaardigheden

De certificaathouder heeft:

- Heeft kennis van anatomie, fysiologie en pathologie
- Heeft kennis van verschillende definities van gezondheid en welbevinden
- Heeft kennis van algemene begrippen van orthopedagogiek, pedagogiek, agogiek, psychologie, toegepaste sociologie, psychiatrie en psychopathologie
- Heeft kennis van bij de doelgroepen voorkomende ziektebeelden, beperkingen, stoornissen, aandoeningen, comorbiditeit, functioneringsproblemen en bijbehorende gezondheidsrisico's
- Heeft kennis van protocollen m.b.t. gezondheid, hygiëne, veiligheid, incidentmeldingen, ARBO, milieu, kwaliteitszorg, ergonomisch en kostenbewust werken
- Heeft kennis van de meest voorkomende leer-, opvoedings- en gedragsproblemen bij cliënten
- Heeft kennis van de mogelijkheden en risico's van technologische hulpmiddelen
- Heeft kennis van de mogelijkheden en risico's van (sociale) media en internet
- Heeft kennis van de taken en rollen van andere disciplines in de branche
- Heeft kennis van financieringsvormen (zoals zorgzwaartepakketten, Wet maatschappelijke ondersteuning) en voorzieningen voor de doelgroepen
- Heeft kennis van geriatrie
- Heeft kennis van interprofessioneel en interdisciplinair samenwerken
- Heeft kennis van methodieken om de eigen regie te vergroten
- Heeft kennis van verslavingsproblemen in relatie tot de doelgroepen
- Heeft kennis van werkvelden en doelgroepen in relatie tot de beroepsuitoefening
- Heeft kennis van actuele wet- en regelgeving, zoals AVG, de wet Langdurige Zorg, Kwaliteitswet zorginstellingen en de wet zorg en dwang
- Kan kennis van actuele classificatiesystemen toepassen
- Kan brede kennis van diversiteit en interculturele communicatie toepassen
- Kan brede kennis van communicatiemogelijkheden en -methoden toepassen (verbaal, non-verbaal, pre-verbaal en schriftelijk), passend bij de wensen en mogelijkheden van de cliënt
- Kan de gezondheidstoestand en veranderingen daarin observeren, signaleren en rapporteren
- Kan digitale vaardigheden toepassen bij zijn/haar werkzaamheden
- Kan de visie en beleid van haar organisatie toepassen in zijn/haar dagelijkse werkzaamheden
- Kan een open luisterhouding toepassen
- Kan emotionele problemen herkennen, zoals eenzaamheidsproblematiek en sociale uitsluiting

C1-K1: Inventariseert en evalueert de ondersteuning

- Kan gedragspatronen herkennen van de meest voorkomende ziektebeelden en beperkingen
- Kan gesprekstechnieken en begeleidingsmethodieken toepassen bij verschillende doelgroepen
- Kan gebruik maken van de ervaringsdeskundigheid van cliënten en naastbetrokkenen
- Kan klinisch redeneren
- Kan methodisch en systematisch handelen tijdens de beroepsuitoefening
- Kan observatiemethoden, vraagtechnieken en onderzoekende vaardigheden toepassen om informatie te achterhalen
- Kan signalen herkennen van sociale problematiek waaronder huiselijk geweld, seksueel misbruik en kindermishandeling en onderneemt actie volgens wet- en regelgeving en het beleid/protocol van de organisatie
- Kan technologische hulpmiddelen en instrumenten inzetten en gebruiken zoals: e-health, domotica en Robotica
- Kan administratieve handelingen uitvoeren

C1-K 1-W1: Inventariseert ondersteuningsvragen van de cliënt

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar inventariseert de behoeften, mogelijkheden en eigen kracht van de cliënt om de beginsituatie en ondersteuningsvragen in kaart te brengen. Hij/zij voert gesprekken met de cliënt en naastbetrokkenen, observeert de cliënt in zijn/haar leefomgeving en raadpleegt diverse informatiebronnen zoals collega's en schriftelijke informatie. Hij/zij combineert informatie uit gesprekken, observaties en informatiebronnen om tot een volledig beeld van de beginsituatie en ondersteuningsvragen te komen. In voorkomende situaties bespreekt hij/zij de mogelijkheden van (technologische) hulpmiddelen met de cliënt en naastbetrokkenen, en licht de voor- en nadelen toe. De beginnend beroepsbeoefenaar stemt zijn/haar bevindingen zoveel mogelijk af met de cliënt en het (multidisciplinair) team.

Resultaat

De beginsituatie is geïnventariseerd en de ondersteuningsvragen zijn geformuleerd.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- stelt duidelijke vragen die aansluiten bij de ontwikkeling, leefomstandigheden en leeftijdsfase van de cliënt;
  - luistert actief naar de cliënt en/of naastbetrokkenen;
  - observeert de cliënt zorgvuldig en doelgericht in zijn/haar leefomgeving;
  - verzamelt actief vanuit diverse bronnen, relevante informatie over de cliënt;
  - combineert de verkregen informatie en bevindingen op deskundige wijze;
  - legt op begrijpelijke wijze uit hoe (technologische) hulpmiddelen ingezet kunnen worden en wat de voor- en nadelen zijn.
- De onderliggende competenties zijn: Aandacht en begrip tonen, Analyseren, Onderzoeken

C1-K 1-W2: Werkt samen en stemt de werkzaamheden af

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar werkt samen met collega's, professionals, vrijwilligers, en andere betrokkenen. Hij/zij levert een bijdrage aan samenwerking in de keten met beroepsbeoefenaren uit andere disciplines en/of branches en/of sectoren. Hij/zij neemt deel aan voor afstemming relevante overleggen, wisselt informatie uit en draagt bij aan verantwoorde besluitvorming. Met behulp van de uitgewisselde informatie vormt hij/zij een compleet beeld van de zorgverlening en zijn/haar eigen rol daarbinnen. Hij/zij bespreekt eventuele knelpunten in de werkzaamheden en zoekt mogelijkheden om deze op te lossen. Hij/zij voert afspraken uit overleg en afstemming door in zijn/haar eigen handelen.

Resultaat

Er is professioneel samengewerkt en werkzaamheden zijn afgestemd waardoor kwaliteit, continuïteit en eenduidigheid gewaarborgd zijn.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- werkt professioneel samen binnen en/of buiten zijn/haar organisatie;
- plant en voert tijdig en regelmatig overleg met betrokkenen;
- staat open voor meningen, ideeën en feedback van anderen;
- streeft doelbewust naar overeenstemming en voldoende steun voor besluiten;

C1-K 1-W2: Werkt samen en stemt de werkzaamheden af

- houdt rekening met de haalbaarheid van werkzaamheden in tijd en kwaliteit;
- bouwt professioneel aan de onderlinge band en een optimale samenwerking;
- maakt de samenwerking op professionele wijze bespreekbaar.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Relaties bouwen en netwerken, Overtuigen en beïnvloeden, Plannen en organiseren

C1-K 1-W3: Evalueert de geboden ondersteuning en zorg

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar evalueert de geboden ondersteuning. Hij/zij kiest een manier van evalueren die past bij de cliënt in zijn/haar leefsituatie. Hij/zij verzamelt op methodische wijze gegevens en analyseert deze om te achterhalen of de geboden ondersteuning nog aansluit bij de behoeften, mogelijkheden, kracht en eigen regie van de cliënt(en). Hij/zij bespreekt de gegevens uit de evaluatie met de cliënt en alle relevante betrokkenen en toetst de verkregen gegevens op betrouwbaarheid, volledigheid en relevantie. Hij/zij trekt conclusies over de voortgang en/of resultaten van de ondersteuning en benodigde aanpassingen in de ondersteuning. Hij/zij schrijft zijn/haar bevindingen in een evaluatieverslag. Hij/zij bespreekt voorstellen voor aanpassing in de ondersteuning met de cliënt(en), naastbetrokkenen, het (multidisciplinaire) team en andere betrokkenen. In overleg voert hij/zij de voorgestelde en gewenste aanpassingen door in zijn/haar werkzaamheden ter verbetering van de ondersteuning van de cliënt.

Resultaat

De geboden ondersteuning is met cliënt en (naast)betrokkenen geëvalueerd. Op basis van de evaluatie is de ondersteuning zo nodig aangepast aan veranderde omstandigheden en behoeften van de cliënt en naastbetrokkenen.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- kiest passende evaluatiemethoden om gegevens te verzamelen;
- kijkt kritisch naar zijn/haar eigen handelen;
- stelt duidelijke en doelgerichte vragen aan de cliënt, naastbetrokkenen en andere betrokkenen;
- luistert aandachtig naar de ervaringen, ideeën en gevoelens van de cliënt en naastbetrokkenen;
- combineert de verzamelde gegevens deskundig tot een betrouwbare evaluatie;
- rapporteert de bevindingen mondeling en schriftelijk op een gestructureerde manier;
- formuleert haalbare oplossingen voor het bijstellen van de zorg en begeleiding;
- gebruikt duidelijke begrijpelijke taal in het evaluatieverslag.

De onderliggende competenties zijn: Aandacht en begrip tonen, Formuleren en rapporteren, Analyseren